

ΕΣΟ ΠΡΟΘΥΜΟΣ!

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Αναπλ. Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών

που σιγά σιγά θα βρῆσαι τὸν συνηθισμένο θρηματισμὸς
της καὶ με' δια' θα μετράει τὰ σῆματ'.

Γενική ἀθυμία

Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι με' πολλή' δυσκολία κινεῖται ἡ γραφίδα αὐτὴς τίς ἡμέρες. Ὅλοι μας εἰκόσπε διστακτικοὶ πρὸς τὴν καταγράψασιν καὶ τὴν σχολιάσασιν τὰ γεγονότα καὶ τὰ δεδομένα τῆς στιγμῆς. Στὸ γὰρ καταμετρήσομεν κέρδη καὶ ἀπώλειες, στὸ γὰρ ἐπιμετρήσομεν ἐνοχές καὶ εὐθύνες. Τὰ ἔχομεν κυριαρχικῶς χαμένα μὴ μπορώντας γὰρ προαναθορίσασιν τοὺς χαμένους καὶ τοὺς κερδοσύνους. Ἐἴνα αἰσθητὸ ἀπογοητευσεὺς μᾶς ἔχει κυριεύσει μὴ γνωρίζοντας ἐκ τῶν προτέρων τὰ ἀποτελέσματα ὧν αὐτῶν τῶν ἀναμετρήσεων σὲ τοπικὸ καὶ διεθνὲς ἐπίπεδο.

Ἡ ἀντίστροφη μέτρηση γὰρ μίᾳ διεθνῇ σύμβασει ἔχει ἤδη ἀρχίσει ὅσο κι' ἂν τῇ μέτρηση αὐτῇ προσπαθοῦμε γὰρ τὴν κάνουμε σὲ ρυθμὸ ὑπαγορεύσεως, γκαὶ ὅλους μας μᾶς ἔχει πιάσει γλωσσολογία. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ τοπικὰ γεγονότα τὰ παρακολουθοῦμε με' κομμένη τὴν ἀνάσα κι' ἔχει μόνον λόγῳ τῶν καπνῶν ἀπὸ τίς φωτιές καὶ τὰ καπνογόνα... Ἄν στήν κοινὴ λογικὴ δὲν ὑπάρχει καπνὸς χωρὶς φωτιά, ἄλλοι ὑποστηρίζουν ὅτι... ὁ καπνὸς ἀνάβει τίς φωτιές! Ἡ γῆ μας ἔχει γίνε' μιᾷ ἀπέραντη πυριτιδαποθήκη εὐφλεκτῆ, πού καὶ ὁ μικρομικρὸς σπινθήρας μπορεῖ γὰρ τὴν ἀνακαμάξει στὸν ἀέρα καὶ τότε ὅποιεσδήποτε πυροσβεστικὲς δυνάμεις θὰ εἶναι ἀνήμπορες γὰρ κατασβέσουν τῆς φωτιά, πού ἄλλες ἐπιτηδέες δυνάμεις τὴν προσδοκοῦν θάνατος ἀντὶ γὰρ λάδι, πολὺ πολὺ πετρ-έλαια καὶ ὄχι μὲν μολότωφ.

Παρ' ὅλη ὁμῶς τὴν φαινομενικὴ κινητικότητα ὁ κόσμος εἶναι σὰ γὰρ ἔχει σταματήσει. Ἐχει στασιάζει. Ἡ γῆ εἶναι σὰ γὰρ ἔχει ἀκινητοποιηθεῖ στὴ στροφή καὶ δὲν περιστρέφεται πλέον. Κονένας δὲν ἐνδιαφέρεται γὰρ κατέβει καὶ γὰρ... σπρώξει, φοβούμενος... ἴσως μὴ τυχόν καὶ πάρει μπροστὰ καὶ ξεκινήσει. Ὅλοι περιμένουμε ἀπὸ τοὺς ἄλλους τίς πρωτοβουλίες. Περιμένουμε ὅλοι ἔστω γὰρ Παύλο, ὁ ὅποιος παρ' ὅλα τὸν ἐνδεχόμενον κίνδυνον γὰρ καεῖ, γὰρ ταλμῆσει γὰρ διατυπώσῃ ἐκ νέου τὸ «καὶ ὁμῶς κινεῖται!» Ὅλοι, τότε, ἐκθαμβοί, θὰ παρατηροῦμε τὴν διστακτικὴν κίνησιν τῆς Γῆς μας.

... τὸ δὲ πνεῦμα ἀπρόθυμον

Ὅλοι, ὁμῶς, τίμα εἰμᾶστε σὴν καθηλωμένοι καὶ «παίζουμε τ' ἀγόμενα» ἢ τὰ «στασιαστικὰ ἀκούηται κι' ἀμίλητα». Ἔως πότε ὁμῶς; Ἔως πότε οἱ δυνάμεις πού ὑπόχρουν θὰ προσανατολίζονται πρὸς τὴν καταστροφή; Ἔως πότε οἱ δυνάμεις θὰ ἀνακλίσονται ἐπὶ ματαίῳ; Ἔως πότε οἱ δυνάμεις θὰ ἀπρακτοῦν; Ἔτσι καθὼς βλέπω τὰ πράγματα, μοῦ ἔρχεται γὰρ ἀντιστρέφω τοὺς ὅρους τῆς γνωστῆς κυριαρχῆς ρήσεως καὶ γὰρ τὴν διατυπώσω κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπο: «Ἡ μὲν σὰρξ δυνατὴ, τὸ δὲ πνεῦμα ἀπρόθυμον!» Καὶ πράγματι ἂν χαρακτηρίζε' κατὰ τοὺς σημερινούς ἀνθρώπους εἶναι ἡ ἀ π ρ ο θ υ μ ῖ α.

Παρατηρεῖστε λίγο γύρω σας τοὺς ἀνθρώπους, καὶ νέους καὶ μεγαλύτερους. Ἐλάχιστοι εἶναι ἐκεῖνοι πού προθυμοποιῶνται ἀπὸ μόνον ταὺς γὰρ κάνουν κάτι. Δὲν λείω γὰρ σηκωθοῦν γὰρ προσφέρουν τὴν θέσιν τους ἢ γὰρ σὲ βοηθήσουν γὰρ μεταφέρεις κάτι στὸ ὄραμα ἔτσι ἀπὸ δικὴ τους διάθεση. Καὶ γὰρ τοὺς τὰ ζητήσεις, λίγοι θὰ εἶναι ἐκεῖνοι πού θ' ἀνταποκριθοῦν. Οἱ περισσότεροι θὰ κωφεύσουν, θὰ ἀδιαφορήσουν, ἂν δὲν σοῦ ζητήσουν καὶ τὸ λόγο γὰρ τὸ πῶς σοῦ ἴληθε ἢ ἴδεια γ' ἀπευθονθεῖς σ' αὐτοὺς γὰρ βοήθεια.

Ἀκόμα καὶ σὲ σχέση στὴν ὁποία εἶναι ὑποχρεωμένοι γὰρ παρέχουν διάφορες ὑπηρεσίες ἀρκοῦνται σὲ ἔλαχιστο, σὰ γὰρ ἔχουν υἱοθετήσῃ ὡς κανὼν ζωῆς τὸ «ὅσο λιγότερο τόσο καὶ καλύτερα». Λίγες εἶναι οἱ ἐξαιρέσεις αὐτοῦ τοῦ κανόνα. Ἀκόμα κι' ἂν ἐλπίζουν σὲ κάποιο φιλοδώρημα πάλι δὲν κινεῖται με' προθυμία. Προτιμοῦν τὸ δάριον χωρὶς φιλικὴν διάθεση, σὰ γὰρ τοὺς ἀνῆκε ὑποχρεωτικὰ. Καὶ θυμῶνται ὅταν δὲν τοὺς τὸ δίνεις.

Παρατηρεῖστε τοὺς παιγνίους στὸ καταστήματα, τοὺς ἐπαλλήλους στὶς δημόσιες ὑπηρεσίες, στὶς τράπεζες, τοὺς καθηγητές. Ὅ,τι καὶ γὰρ κάνουν τὸ κάνουν με' τὸ

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

(Σκέψεις γύρω από το κήρυγμα της 'Εκκλησίας)*

Άρχιμ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΗΛ. ΜΟΥΣΤΑΚΑ
Ίεροκήρυκος Ί. Μ. Τρίκκης και Σταγών

2. Ο ροι επιτυχίας του κηρύγματος.

Για να είναι το κήρυγμα διακονία εκκλησιαστική, που θα οικοδομεί τους πιστούς, που θα 'ναι διδασκαλία ψυχικής ανάπτυξης και ανάστασης, σπόρος που θα καρποφορεί σ' όλες τις πνευματικές καιρικές συνθήκες και που θα γαλουχεί τους πιστούς στην καινή εν Χριστώ⁴⁹ ζωή και θα προετοιμάζει τους πολίτες της άνω Ιερουσαλήμ, θα πρέπει:

α) Να είναι ο καρπός της πίστης και της πνευματικής ζωής του ιερέα. Αυτό που ζει ο ιερέας αυτό και θα κηρύξει είτε το θέλει είτε όχι. Ίερείς που αμφιβάλλουν, που ταλαντεύονται στα βασικά της πίστης πρέπει όχι μόνο να μη κηρύττουν, αλλά και να μη κυκλώνουν το άγιο Θυσιαστήριο. Το καλό κήρυγμα είναι η δύναμη του ιερέα. "Αν μ' αυτό στηρίζει το έργο της 'Εκκλησίας, με την πίστη και τη μυστηριακή ζωή τρέφεται ο ίδιος και το έργο του. Δίνει σωτηριολογικές διαστάσεις στο έργο του.

β) Να είναι καλά προετοιμασμένο. Θα έλεγα ο ό-

μιλητής πρώτα και το κήρυγμα ύστερα. Όταν μιλάμε για προετοιμασία του κηρύγματος πρέπει να έχουμε υπόψη πως η εργασία αυτή δεν περιορίζεται στο να πάρουμε ένα βοήθημα να διαβάσουμε, ν' αποστηθίσουμε και να απαγγείλουμε ένα ξένο κήρυγμα, αλλά έννοούμε τη μελέτη, την προετοιμασία και τον προσωπικό μόχθο του ιερέα. Για να μάθουμε να κηρύττουμε, πρέπει να μάθουμε να μελετάμε. Να μελετάμε όχι μόνο το συγκεκριμένο θέμα κάποιας όμιλίας, αλλά όλο το περιεχόμενο του μυστηρίου του Θεού λόγου, όπως το αναπτύξουμε στην αρχή της εισήγησής μας. Ρώτησαν κάποτε έναν ιεροκήρυκα: πόσο χρόνο θέλετε, για να προετοιμάσετε το κήρυγμά σας; Κι εκείνος απάντησε σοφά: όλο το χρόνο.

γ) Κατά την προετοιμασία καλό είναι να γράφεται το κήρυγμα⁵⁰ και στο πρώτο στάδιο της κηρυκτικής του ιερέα διακονίας ν' αποστηθίζεται. "Αν δε μπορεί ν' αποστηθίσει με ευχέρεια, ώστε κατά την απαγγελία να αποδίδει με άνεση τα νοήματα, δεν είναι ντροπή αλλά σύνεση να κρατάει στο χέρι του τις

(*) Συνέχεια εκ της σελ. 13 του υπ' αρ. 1 τεύχους.
49. Β' Κορ. 5,17.

50. Παριανού, Δ., Μητροπολίτου Σερβών και Κωνσταντινουπόλεως Ομοδομής, Κωνσταντή 1980, σ. 7.

σταυρώ, με το ζόρι, δεν χαίρονται: αυτό που κάνουν ενώ μπορούν να το κάνουν. Η εξουτηρέτηση θεωρείται δουλικότητα. Η διακονία δουλοπρέπεια.

Ποιμάνετε προθύμως

"Ένα τέτοιο πνεύμα μπορεί να επικρατήσει ανάμεσα και στις ποιμαντικές σχέσεις. Το έργο που κάνουμε δεν μας συνέχει. Πραγματοποιούμε το ελάχιστο. Οι ενέργειές μας καταγράφονται στις ελάχιστες κλίμακες, οι προσπάθειές μας το ίδιο. Ο Άπόστολος Πέτρος είχε επισημάνει ένωρίς ένα τέτοιο κίνδυνο που έλλοχεύει και είχε αποστείνει παράκληση προς τους πρεσβυτέρους της 'Εκκλησίας στην οποία είχε απευθύνει την Α' επιστολή του λέγοντάς τους: «Ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνην τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦντες μὴ ἀγκυλωτῶς ἀλλ' ἐκουσίως, μὴδὲ ἀσχροκερδῶς ἀλλὰ κερδοῦς...» (Α' Πέτρου ε' 2).

"Εάν, σύμφωνα, με το λόγο του Κυρίου μας, χρειάζεται ἐγγήγορη και προσευχή όταν το πνεῦμα είναι πρόθυμο ἢ δὲ σὰρξ ἀδύνατη (Ματθαίου κς' 41), ἀναλογισθετε τί ἄλλο παρὰ τὸ μὴ μπορεῖ νὰ ἀπαντηθεῖ ἔσταν καὶ τὸ πνεῦμα εἶναι ἀπρόθυμο ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ δύναμη ἢ τὴν ἀδυναμία τῆς σάρκα.

Τὸ ζήτημα λοιπὸν εἶναι ἀρκετὰ σοβαρὸ. Εἶναι ζήτημα πνευματικῆς τάξεως. Δὲν εἶναι τυχαίον τοῦ ὅλου μας ἔσφραξις μὴς «κατέλαθε» ἕνα τέτοιο πνεῦμα ἀπρόθυμίας. Ὅσοι καὶ νὰ εἶναι τῆς μόδας οἱ «καταλήψεις», ἡ ἀπρόθυμία προδικάζει διαχημῆς ἐξελίξεις. Εἶναι λοιπὸν ἀνάγκη νὰ ἐμμενῶσουμε αὐτὴν τὴν πρόθυμια. Τὸ προσωπικὸν μας παράδειγμα θὰ παίξει ἕνα σημαντικὸν ρόλον. Ὁ πρόθυμος ποιμὴνας φαίνεται ἀμέσως καὶ καθόδηγε. Κάνει μάλιστα πειστικὴ τὴν προτροπὴν τοῦ ἀπευθύνει: «ἔσο πρόθυμος»!